

PALGATÖÖTAJATEST JA TÖÖTASUST TÖÖTASU STRUKTUURI UURINGU PÕHJAL

Mare Kusma

Artikkel annab lühiülevaate töötasu detsiilidest ja mediaanist. Vaadeldakse, kui palju oli palgatöötajaid erasektoris ja avalikus sektoris ning missugune oli nende brutotunnitasu haridustaseme ja vanuse järgi 2008. ja 2010. aasta oktoobris.

Detsiilid ja mediaan

Statistikaamet korraldab töötasu struktuuri uuringut 2005. aastast. 2009. aastal uuringut ei tehtud ning alates 2010. aastast korraldatakse uuringut iga nelja aasta järel. Uuringu andmestik kajastab oktoobrikuu töötasusid ja palgatöötajate arvu ameti- ja tegevusala, vanuse, soo, lepingu liigi, täis- ja osalise töötaja ning hariduse järgi. Avaldatud keskmised brutotunnitasud ei sisalda ebaregulaarseid preemiaid ja lisatasusid.

Detsiilid jaotavad töötajad kümnesse võrdsesse rühma. Esimene detsiil näitab töötasu summat, millest 10% töötajaid saab väiksemat ja 90% suuremat töötasu. Viies detsiil on ühtlasi mediaan, millest pooled töötajad saavad suuremat ja pooled väiksemat töötasu.

Töötasu mediaan on harilikult keskmisest töötasust väiksem. Suur erinevus nende kahe vahel viitab, et on töötajaid, kes saavad eriti suurt töötasu. Tabelitest 1 ja 2 on näha, et koos keskmise töötasu kasvu või kahanemisega kasvab või kahaneb ka mediaan.

Brutokuutöötasude puhul võetakse arvesse ainult täistööajaga töötajad, kes töötavad terve kuu, ei ole haiged ega puhkusel. Aastatel 2005–2008 ning 2010 oli täistööajaga töötajate brutokuutöötasu mediaan vastavalt 19,4%, 18,3%, 16,8%, 14,3% ja 16% väiksem kui keskmine ning üheksas detsiil vastavalt 4,8, 4,7, 4,6, 4,3 ja 4,4 korda suurem kui esimene detsiil.

Tabel 1. Täistööajaga töötajate keskmine brutokuutöötasu ja detsiilid, 2005–2008 ja 2010

Table 1. Average gross monthly earnings of full-time employees and deciles, 2005–2008 and 2010
(eurot – euros)

	2005	2006	2007	2008	2010	
Keskmine brutokuutöötasu	531	634	773	858	819	<i>Average gross monthly earnings</i>
Mediaan	428	518	643	735	688	<i>Median</i>
1. detsiil	198	239	292	342	320	<i>1st decile</i>
9. detsiil	943	1 127	1 342	1 470	1 418	<i>9th decile</i>

Samal ajavahemikul ehk aastatel 2005–2008 ning 2010 oli täis- ja osalise tööajaga töötajate brutotunnitasu mediaan vastavalt 21,3%, 19,2%, 17,6%, 16% ja 17,7% väiksem kui keskmine ning üheksas detsiil vastavalt 4,7, 4,7, 4,5, 4,2 ja 4,2 korda suurem kui esimene detsiil.

Tabel 2. Täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasu ja detsiilid, 2005–2008 ja 2010

Table 2. Average gross hourly earnings of full-time and part-time employees and deciles, 2005–2008 and 2010
(eurot – euros)

	2005	2006	2007	2008	2010	
Keskmine brutotunnitasu	3,07	3,50	4,08	4,55	4,77	Average gross hourly earnings
Mediaan	2,41	2,83	3,36	3,82	3,92	Median
1. detsiil	1,14	1,29	1,53	1,81	1,90	1st decile
9. detsiil	5,33	6,03	6,95	7,59	7,99	9th decile

Kogu vaadeldava perioodi jooksul ehk alates 2005. aastast ei ole oluliselt muutunud üheksanda ja esimese detsiili omavaheline suhe: töötasu üheksas detsiil oli ligikaudu 4–5 korda suurem nii täistööajaga töötajate brutokuutöötasu kui ka täis- ja osalise tööajaga töötajate brutotunnitasu puhul. Kõrgeima ja madalaima detsiili suhe näitab töötasude varieeruvust.

Töötajad ja töötasu erasektoris

Erasektoris kuuluvad eraomanduses olevad ettevõtted, mittetulundusühingud ja sihtasutused ning füüsilisest isikust ettevõtjad. Kõigis neis üksustes töötas 2008. aastal 413 376 (tabel 3) ja 2010. aastal 338 310 palgatöötajat (tabel 4). Pärast 2009. aasta kriisi tööturul oli palgatöötajate arv 2010. aastal võrreldes 2008. aastaga vähenenud 75 066 võrra ehk 18,2%. Protsendiliselt vähenes kõige enam – 42,9% ehk 1158 isiku võrra – põhiharidusega palgatöötajate arv, seejärel põhiharidusega palgatöötajate arv (31,1% ehk 13 089 isiku võrra) ning teise taseme kutseharidusega palgatöötajate arv (21% ehk 17 029 isiku võrra).

Vaadeldes palgatöötajate arvu kahanemist vanuserühmiti, siis kõige enam vähenes palgatöötajate arv alla 30-aastaste seas – 27 219 võrra ehk 28,4%.

Tabel 3. Erasektori täis- ja osalise tööajaga töötajate (isikute) arv haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2008

Table 3. Number of full-time and part-time employees (persons) in the private sector by level of education and age group, 2008

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku Total	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	674	357	296	678	694	2 699	Without basic education
Põhiharidus	13 198	8 250	5 420	8 604	6 681	42 153	Basic education
Üldkeskharidus	34 366	28 221	29 258	26 466	9 810	128 121	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	16 549	19 707	21 438	17 176	6 164	81 034	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	9 905	13 570	15 473	11 076	3 534	53 558	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	7 772	9 033	7 294	5 575	2 170	31 845	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	13 471	17 517	18 763	15 880	7 702	73 334	Academic higher education
Doktorikraad	...	108	184	151	185	632	Doctoral degree
Kokku	95 940	96 764	98 125	85 606	36 941	413 376	Total

Tabel 4. Erasektori täis- ja osalise tööajaga töötajate (isikute) arv haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2010*Table 4. Number of full-time and part-time employees (persons) in the private sector by level of education and age group, 2010*

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku Total	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	467	245	160	262	406	1 541	Without basic education
Põhiharidus	7 539	6 277	4 459	6 171	4 618	29 064	Basic education
Üldkeskharidus	25 488	23 214	23 868	21 986	8 155	102 711	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	10 651	15 066	17 509	15 209	5 570	64 005	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	7 112	10 619	13 174	11 106	3 911	45 923	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	6 367	8 811	6 912	4 575	1 854	28 519	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	11 058	16 664	16 048	15 113	6 956	65 839	Academic higher education
Doktorikraad	...	125	163	135	248	709	Doctoral degree
Kokku	68 721	81 021	82 292	74 557	31 718	338 310	Total

Analüüsid keskmisi brutotunnitasusid vanuserühma ja haridustaseme järgi, on näha, et 2008. aastal said suurimat brutotunnitasku 50–59-aastased, 2010. aastal 40–49-aastased doktorikraadiga palgatöötajad (tabelid 5 ja 6). Väikseim tunnitasku oli nii 2008. kui ka 2010. aastal 60-aastastel ja vanematel põhihariduseta palgatöötajatel.

Võrreldes 2008. aastaga suurenes 2010. aastal palgatöötajate keskmine brutotunnitasku erasektoris tervikuna 3%. Vanuserühmiti võrreldes kasvas kõige enam 40–49-aastaste palgatöötajate tunnitasku (6,4%). Tunnitasku vähenes üksnes alla 30-aastastel palgatöötajatel (1,8%).

Kui võrrelda tunnitaskusid haridustaseme järgi, siis kõige enam suurenes akadeemilise kõrgharidusega palgatöötajate tunnitasku (8,1%) ning suhteliselt kõige enam kaotasid doktorikraadiga palgatöötajad, kelle tunnitasku vähenes 5,5%.

Võrreldes brutotunnitaskusid korrakahe mõõtmega, nii vanuserühma kui ka haridustaseme järgi, siis alla 30-aastaste vanuserühmas kasvas tunnitasku ainult akadeemilise kõrgharidusega palgatöötajatel (2%) ning kahanes kõige enam põhihariduseta palgatöötajatel (12,2%). Järgmises vanuserühmas, 30–39-aastaste seas suurenes tunnitasku kõige enam doktorikraadiga palgatöötajatel (20,8%) ning vähenes kõige enam põhiharidusega palgatöötajatel (2,9%). Vanuserühmas 40–49 aastat kasvas kõige enam akadeemilise kõrgharidusega palgatöötajate tunnitasku (15,2%). Kõige enam ehk 9,5% kahanes selles vanuserühmas põhihariduseta palgatöötajate brutotunnitasku.

Nii 50–59-aastaste kui ka 60-aastaste ja vanemate vanuserühmas suurenes kõige enam rakendusliku kõrgharidusega palgatöötajate tunnitasku (vastavalt 7,2% ja 10%) ning kõige enam vähenes see doktorikraadiga palgatöötajatel (vastavalt 24,6% ja 10,4%).

Tabel 5. Erasektori täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasu haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2008

Table 5. Average gross hourly earnings of full-time and part-time employees in the private sector by level of education and age group, 2008
(eurot – euros)

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku keskmine Total, average	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	3,44	3,38	3,12	2,72	2,60	3,01	Without basic education
Põhiharidus	3,76	3,95	3,61	3,40	2,96	3,59	Basic education
Üldkeskharidus	4,25	4,55	3,91	3,53	3,09	4,01	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	4,18	4,48	4,01	3,61	3,35	4,03	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	4,28	4,53	4,02	3,76	3,52	4,12	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	5,36	6,06	4,84	4,23	3,71	5,15	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	6,35	8,26	6,70	5,72	4,90	6,64	Academic higher education
Doktorikraad	...	9,80	10,55	13,17	7,24	10,03	Doctoral degree
Kokku keskmine	4,57	5,28	4,53	4,01	3,57	4,54	Total, average

Tabel 6. Erasektori täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasu^a haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2010

Table 6. Average gross hourly earnings^a of full-time and part-time employees in the private sector by level of education and age group, 2010
(eurot – euros)

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku keskmine Total, average	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	3,02	3,48	2,83	2,63	2,62	2,93	Without basic education
Põhiharidus	3,61	3,84	3,49	3,26	2,88	3,47	Basic education
Üldkeskharidus	4,01	4,44	3,99	3,49	3,30	3,95	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	4,03	4,36	4,03	3,62	3,36	3,96	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	4,05	4,49	4,09	3,72	3,68	4,06	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	5,28	6,44	5,46	4,54	4,08	5,51	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	6,48	8,76	7,71	6,08	5,28	7,18	Academic higher education
Doktorikraad	...	11,84	12,09	9,93	6,49	9,48	Doctoral degree
Kokku keskmine	4,49	5,48	4,82	4,11	3,79	4,68	Total, average

^a Brutotunnitasude alusel on võimalik hinnata brutokuutöötasu, korrutades brutotunnitasu 168 tunniga (normtundide arv 2010. aasta oktoobris).

^a Gross monthly earnings can be estimated based on the gross hourly earnings, by multiplying gross hourly earnings with 168 hours (the number of standard hours in October 2010).

Töötajad ja töötasu avalikus sektoris

Avalikku sektorisse kuuluvad riigi ja kohaliku omavalitsuse omanduses olevad ettevõtted, mittetulundusühingud ja sihtasutused ning riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused. Kõigis neis üksustes töötas 2008. aastal 151 216 (tabel 7) ja 2010. aastal 145 643 palgatöötajat (tabel 8). Seega oli ka avalikus sektoris palgatöötajate arv 2010. aastal võrreldes 2008. aastaga vähenenud – 5573 inimese võrra ehk 3,7%.

Protsendiliselt vähenes sel ajavahemikul kõige enam – 31,1% ehk 241 isiku võrra – põhiharidusega palgatöötajate arv, seejärel põhiharidusega palgatöötajate arv – 21,5% ehk 1544 isiku võrra. Vaadeldes palgatöötajate arvu muutust vanuserühmiti, siis kõige enam vähenes palgatöötajate arv 40–49-aastaste seas – 2414 võrra ehk 6,3%.

Tabel 7. Avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate (isikute) arv haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2008

Table 7. Number of full-time and part-time employees (persons) in the public sector by level of education and age group, 2008

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku Total	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	...	...	...	203	413	775	Without basic education
Põhiharidus	791	908	817	2 099	2 575	7 190	Basic education
Üldkeskharidus	4 617	4 748	7 145	8 526	5 024	30 058	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	1 496	3 636	5 276	5 459	2 663	18 531	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	1 793	4 107	5 360	5 023	2 326	18 608	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	2 844	4 623	4 319	3 311	1 170	16 267	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	7 512	11 702	14 679	14 225	8 032	56 150	Academic higher education
Doktorikraad	...	713	813	903	1 094	3 637	Doctoral degree
Kokku	19 201	30 514	38 457	39 748	23 296	151 216	Total

Tabel 8. Avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate (isikute) arv haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2010*Table 8. Number of full-time and part-time employees (persons) in the public sector by level of education and age group, 2010*

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku Total	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	...	...	...	127	338	534	Without basic education
Põhiharidus	798	837	747	1 442	1 821	5 646	Basic education
Üldkeskharidus	3 830	4 202	5 544	7 599	4 549	25 724	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	1 402	2 987	4 833	4 978	2 796	16 996	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus	1 857	3 602	5 171	5 824	2 351	18 806	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	3 396	5 255	4 839	4 408	1 612	19 509	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	6 554	11 467	13 694	14 068	7 437	53 220	Academic higher education
Doktorikraad	206	1 077	1 204	1 339	1 383	5 209	Doctoral degree
Kokku	18 068	29 458	36 043	39 786	22 288	145 643	Total

Analüüsid avaliku sektori palgatöötajate keskmisi brutotunnitasusid vanuserühma ja haridustaseme järgi, on näha, et nii 2008. kui ka 2010. aastal said suurimat brutotunnitasu 40–49-aastased doktorikraadiga palgatöötajad. Väikseima tunnitassuga pidid 2008. aastal leppima 60-aastased ja vanemad põhiharidusega palgatöötajad ning 2010. aastal sama vanuserühma põhihariduseta palgatöötajad (tabelid 9 ja 10).

Võrreldes 2008. aastaga suurenes 2010. aastal avaliku sektori palgatöötajate keskmine brutotunnitasu tervikuna 8,7%. Vanuserühmiti vaadates kasvas see kõige enam 60-aastastel ja vanematel (11,5%) ning kõige vähem (3,3%) alla 30-aastastel palgatöötajatel.

Kui võrrelda haridustaseme järgi, siis kõige enam suurenes doktorikraadiga palgatöötajate tunnitassu (15,9%). Tunnitassu vähenes ainult põhihariduseta palgatöötajatel (6,1%).

Võrreldes brutotunnitasusid korraga kahe mõõtmega, nii vanuserühma kui ka haridustaseme järgi, siis alla 30-aastaste vanuserühmas suurenes tunnitassu kõige enam kutsekeskharidusega (keskhariduse baasil) palgatöötajatel (6,2%). Kõige enam kaotasid tunnitassu selle vanuserühma põhiharidusega palgatöötajad, kellel see vähenes 4,3%. Vanuserühmas 30–39-aastastel kasvas tunnitassu enamiku haridustasemetel, kuid kõige enam üldkeskharidusega ja rakendusliku kõrgharidusega palgatöötajatel (9,5%). Tunnitassu kahanes selles vanuserühmas ainult kutsekeskharidusega (keskhariduse baasil) palgatöötajatel (4,2%). Järgmises, 40–49-aastaste vanuserühmas suurenes iga haridustasemega palgatöötajate tunnitassu, kõige suurem oli kasv doktorikraadiga palgatöötajatel (16%) ning kõige väiksem üldkeskharidusega palgatöötajatel (2,9%).

50–59-aastaste vanuserühmas tunnitassu enamasti samuti suurenes – kõige enam ehk 23,5% doktorikraadiga palgatöötajatel – ning see vähenes ainult põhihariduseta palgatöötajatel (5,8%). Ka 60-aastaste ja vanemate vanuserühmas tunnitassu valdavalt kasvas – kõige enam ehk 20,2% rakendusliku kõrgharidusega palgatöötajatel – ning see kahanes ainult põhihariduseta palgatöötajatel (1,9%).

Tabel 9. Avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasu haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2008

Table 9. Average gross hourly earnings of full-time and part-time employees in the public sector by level of education and age group, 2008
(eurot – euros)

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku keskmine Total, average	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	...	...	...	2,77	2,47	2,63	Without basic education
Põhiharidus	3,19	2,93	2,58	2,66	2,42	2,65	Basic education
Üldkeskharidus	3,88	3,79	3,56	3,20	2,65	3,39	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	4,04	4,05	3,74	3,27	2,83	3,56	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	4,11	4,50	3,91	3,54	3,30	3,88	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	5,12	5,40	4,73	4,35	3,81	4,84	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	5,32	6,19	6,00	5,76	5,14	5,78	Academic higher education
Doktorikraad	...	7,91	9,90	8,95	7,90	8,59	Doctoral degree
Kokku keskmine	4,66	5,13	4,78	4,35	3,83	4,58	Total, average

Tabel 10. Avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasu^a haridustaseme ja vanuserühma järgi, 2010

Table 10. Average gross hourly earnings^a of full-time and part-time employees in the public sector by level of education and age group, 2010
(eurot – euros)

Haridustase	Vanuserühm Age group					Kokku keskmine Total, average	Level of education
	<30	30–39	40–49	50–59	60+		
Põhihariduseta	...	...	...	2,61	2,42	2,47	Without basic education
Põhiharidus	3,06	3,15	2,70	2,73	2,49	2,76	Basic education
Üldkeskharidus	3,82	4,15	3,67	3,44	2,94	3,57	Upper secondary general education
Teise taseme kutseharidus	4,15	4,34	4,04	3,59	3,19	3,84	Upper secondary vocational education
Kutsekeskharidus keskhariduse baasil	4,36	4,31	4,17	3,79	3,53	4,02	Post-secondary non-tertiary education
Rakenduslik kõrgharidus	5,23	5,91	5,37	5,02	4,58	5,35	Professional higher education
Akadeemiline kõrgharidus	5,60	6,53	6,34	6,04	5,53	6,11	Academic higher education
Doktorikraad	7,40	8,34	11,49	11,05	9,01	9,96	Doctoral degree
Kokku keskmine	4,81	5,52	5,24	4,79	4,28	4,98	Total, average

^a Brutotunnitasude alusel on võimalik hinnata brutokuutöötasu, korrutades brutotunnitasu 168 tunniga (normtundide arv 2010. aasta oktoobris).

^a Gross monthly earnings can be estimated based on the gross hourly earnings, by multiplying gross hourly earnings with 168 hours (the standard number of working hours in October 2010).

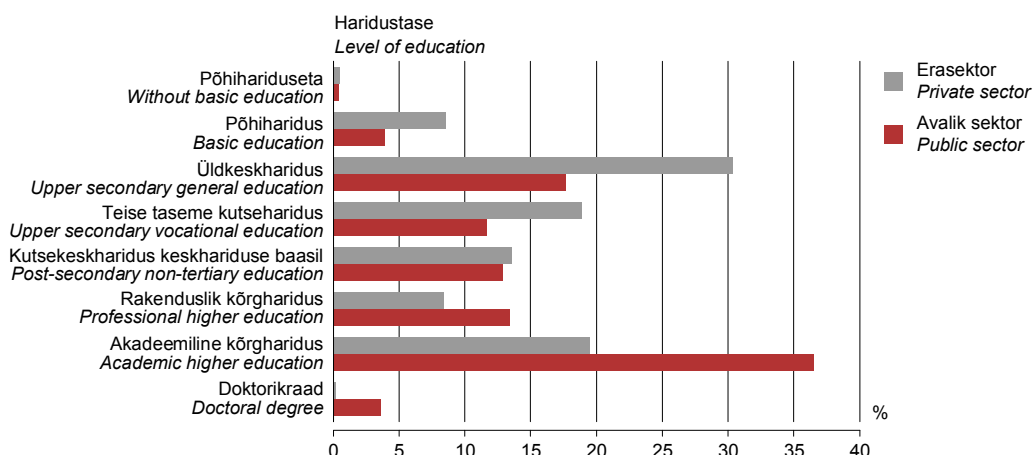
Erasektori ja avaliku sektori võrdlus

2009. aasta kriisi järel jäi nii era- kui ka avalikus sektoris vähemaks just madalama haridustasemega palgatöötajaid ning see suurendas kõrgharidusega palgatöötajate osatähtsust. Kõrgharidusega (rakenduslik või akadeemiline kõrgharidus ja doktorikraad) palgatöötajate osatähtsus oli erasektoris 2008. aastal 25,6% ja 2010. aastal 28,1% ning avalikus sektoris vastavalt 50,3% ja 53,5%.

Kui vaadata palgatöötajate jaotust haridustaseme järgi (joonis 1), siis erasektoris toimusid 2010. aastal võrreldes 2008. aastaga suuremad muutused põhiharidusega palgatöötajate (osatähtsuse langus 1,6 protsendipunkti) ning akadeemilise kõrgharidusega palgatöötajate (osatähtsuse tõus 1,7 protsendipunkti) seas. Avalikus sektoris olid suuremad muutused üldkeskharidusega palgatöötajate (osatähtsuse langus 2,2 protsendipunkti) ning rakendusliku kõrgharidusega palgatöötajate (osatähtsuse tõus 2,6 protsendipunkti) seas.

Joonis 1. Era- ja avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate jaotus haridustaseme järgi, 2010 (erasektor = 100, avalik sektor = 100)

Figure 1. Distribution of full-time and part-time employees in the private and public sector by level of education, 2010 (private sector = 100, public sector = 100)

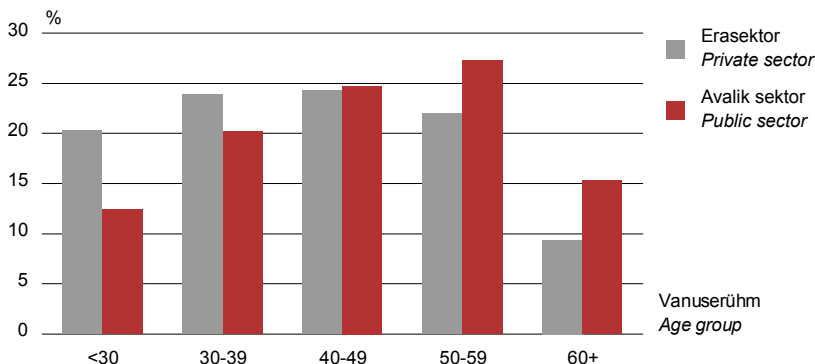

Vanuserühmiti vaadates (joonis 2) oli erasektoris 2008. aastal 50-aastaseid ja vanemaid palgatöötajaid 29,6% ning 2010. aastal 31,4%, avalikus sektoris vastavalt 41,7% ja 42,6%. Erasektoris jäi pärast kriisi vähemaks peamiselt alla 30-aastaseid, avalikus sektoris aga enim 40–49-aastaseid palgatöötajaid. Sellest tingituna tõusis 50-aastaste ja vanemate palgatöötajate osatähtsus nii era- kui ka avalikus sektoris.

Joonis 2. Era- ja avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate jaotus vanuserühma järgi, 2010 (erasektor = 100, avalik sektor = 100)

Figure 2. Distribution of full-time and part-time employees in the private and public sector by age group, 2010 (private sector = 100, public sector = 100)

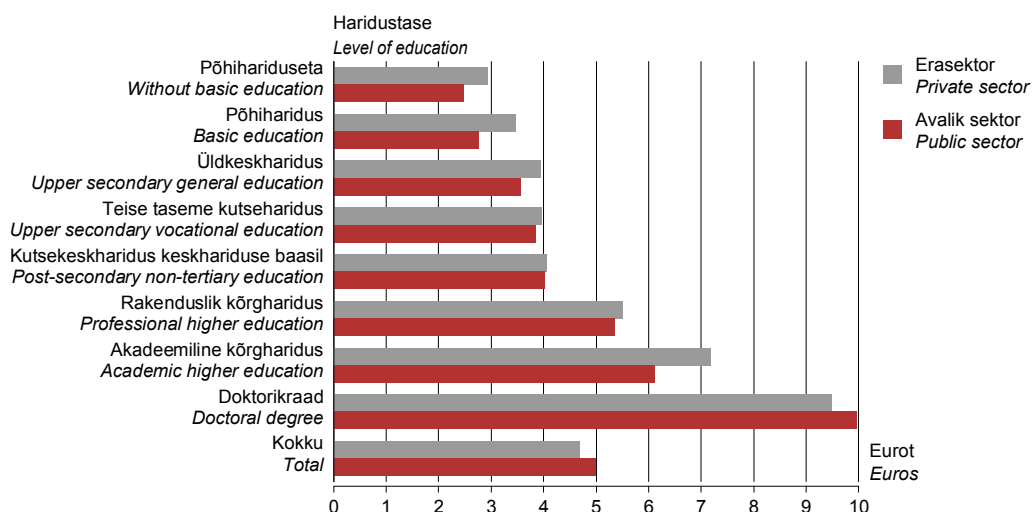

Suuremad muutused erasektori palgatöötajate vanusjaotuses 2010. aastal võrreldes 2008. aastaga toimusid alla 30-aastaste palgatöötajate (osatähtsus langes 2,9 protsendipunkti) ning 50–59-aastaste palgatöötajate (osatähtsus tõusis 1,3 protsendipunkti) seas. Avaliku sektori palgatöötajate vanusjaotuse suuremad muutused puudutasid 40–49-aastaseid (osatähtsuse langus 0,7 protsendipunkti) ning 50–59-aastaseid töötajaid (osatähtsuse tõus üks protsendipunkti).

Võrreldes era- ja avaliku sektori palgatöötajate keskmisi brutotunnitasusid haridustaseme järgi, selgub, et 2008. aastal olid kõigi haridustasemetega palgatöötajate keskmised tunnitased erasektoris suuremad kui avalikus sektoris. Ka 2010. aastal oli seis sama, vaid doktorikraadiga palgatöötajate tunnitasu oli avalikus sektoris suurem kui erasektoris (joonis 3).

Joonis 3. Era- ja avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasu haridustaseme järgi, 2010

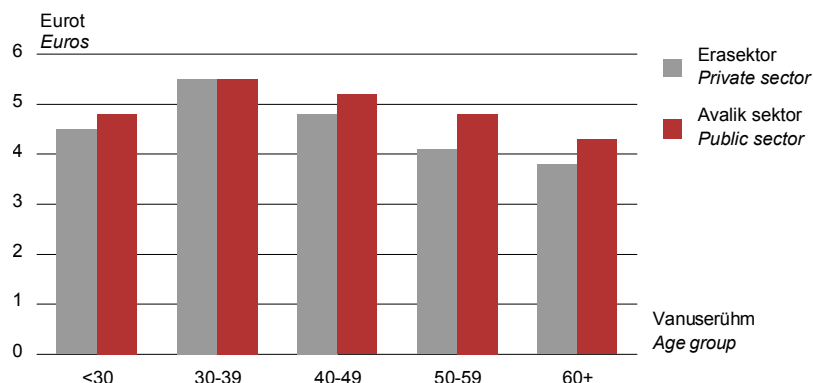
Figure 3. Average gross hourly earnings of full-time and part-time employees in the private and public sector by level of education, 2010

Kui võrrelda era- ja avaliku sektori tunnitaskusid vanuserühmiti, siis 2008. aastal oli üksnes 30–39-aastaste palgatöötajate keskmine tunnitasku erasektoris suurem kui avalikus sektoris. 2010. aastal olid kõikide vanuserühmade keskmised tunnitaskud avalikus sektoris suuremad kui erasektoris (joonis 4).

Joonis 4. Era- ja avaliku sektori täis- ja osalise tööajaga töötajate keskmine brutotunnitasku vanuserühma järgi, 2010

Figure 4. Average gross hourly earnings of full-time and part-time employees in the private and public sector by age group, 2010

Võrreldes brutotunnitaskusid kahe mõõtmega, nii vanuserühma kui ka haridustaseme järgi, oli 2008. aastal erasektori alla 30-aastaste vanuserühma kõigi haridustasemetega palgatöötajate tunnitasku suurem kui avalikus sektoris. 2010. aastal jäi erasektori selle vanuserühma teise taseme kutseharidusega ja kutsekeskharidusega (keskhariduse baasil) palgatöötajate tunnitasku väiksemaks kui avalikus sektoris.

30–39-aastaste kõigi haridustasemetega palgatöötajate tunnitasku oli nii 2008. kui ka 2010. aastal erasektoris suurem kui avalikus sektoris. Ka 40–49-aastaste kõigi haridustasemetega palgatöötajate tunnitasku oli 2008. aastal erasektoris suurem kui avalikus sektoris. 2010. aastal jäi aga selles vanuses teise taseme kutsehariduse ja kutsekeskharidusega (keskhariduse baasil) palgatöötajate tunnitasku erasektoris väiksemaks kui avalikus sektoris.

Kui nooremate vanuserühmade palgatöötajad said enamasti suuremat tunnitasku erasektoris, siis vanuse kasvades olukord muutub. 50–59-aastaste põhiharidusega, rakendusliku kõrgharidusega ja akadeemilise kõrgharidusega palgatöötajate tunnitasku oli 2008. aastal erasektoris väiksem kui avalikus sektoris. 2010. aastal oli sama vanuserühma kutsekeskharidusega (keskhariduse baasil), rakendusliku kõrgharidusega ja doktorikraadiga palgatöötajate tunnitasku erasektoris väiksem kui avalikus sektoris. 60-aastaste ja vanemate rakendusliku ja akadeemilise kõrgharidusega ning doktorikraadiga palgatöötajate tunnitasku oli nii 2008. kui ka 2010. aastal erasektoris väiksem kui avalikus sektoris.

Kokkuvõte

Aastatel 2005–2008 ja 2010 oli täis- ja osalise tööajaga töötajate brutotunnitasku mediaan 16–21% väiksem kui keskmine. Üheksanda ja esimese detsiili omavaheline suhe ei ole 2005. aastast alates oluliselt muutunud.

Pärast 2009. aasta kriisi tööturul oli palgatöötajate arv 2010. aastal 2008. aastaga võrreldes vähenenud erasektoris ligikaudu 75 100 ja avalikus sektoris ligikaudu 5600 võrra. 2010. aasta oktoobris töötas 69,9% palgatöötajatest erasektoris.

Suhteliselt kõige enam vähenes võrreldavatel aastatel era- ja avalikus sektoris põhiharidusega ja põhiharidusega palgatöötajate arv, üle poole avaliku sektori ja enam kui veerand erasektori

palgatöötajatest olid kõrgharidusega. Ligikaudu kolmandik erasektori palgatöötajatest olid 50-aastased ja vanemad, avalikus sektoris oli selles eas töötajaid tublisti üle kolmandiku.

Palgatöötajate arvu suur vähenemine mõjutas ka keskmisi brutotunnitasusid ja nende muutust. Erasektori palgatöötajate brutotunnitasud olid kõikide haridustasemetega puhul suuremad kui avalikus sektoris, välja arvatud doktorikraadiga palgatöötajatel 2010. aastal. Vanuserühmiti vaadates olid erasektori palgatöötajate brutotunnitasud aga väiksemad kui avalikus sektoris, välja arvatud 30–39-aastastel palgatöötajatel 2008. aastal. Erasektori palgatöötajate keskmine brutotunnitasu tervikuna (kokku kaalutuna) oli veidi väiksem kui avaliku sektori palgatöötajatel, sest avalikus sektoris töötas rohkem kõrgema haridusega ja tänu sellele suurema töötasuga palgatöötajaid.

Allikad

Sources

Statistika andmebaas. Töötasu. (2013). [e-andmebaas] http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Majandus/12Palk_ja_toojeukulu/05Tootasu/05Tootasu.asp (8.03.2013).